

з набуттям Україною суверенітету і початком кардинальної земельної реформи.

Список використаної літератури

1. Хміль І.В. Декрет про землю 1917 [Електронний ресурс] // Енциклопедія історії України: Т. 2: Г – Д / Редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. НАН України. Інститут історії України. – К.: В-во «Наукова думка», 2004. – С. 478. – Режим доступу: http://www.history.org.ua/?termin=Dekret_pro_zemlyu_1917
2. Ерофеев Б. В. Земельное право / Б. Ерофеев // Підручник для вузів. – 2001. – С. 367.
3. Баран В. Поглиблення кризи колгоспного ладу / В. Баран, В. Даниленко // Історія українського селянства. – 1995 – С. – 485.

Тетяна ХМІЛЬ

*к.філос.н., доцент кафедри
права та європейської інтеграції
ДРІДУ НАДУ*

«М'ЯКІ ТЕХНОЛОГІЇ» ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНО-СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН

Серед сучасних теоретичних підходів політології та державного управління заслуговує уваги концепція влади, згідно з якою вона розуміється як авторитет, визнане лідерство і вплив. Саме так трактується концепція влади Т. Парсонса, основоположника структурного функціоналізму. За Парсонсом, влада становить цінність не сама по собі, але внаслідок властивої тільки їй функції? завдяки згоді членів суспільства легітимізувати лідерство, вона дає власникам відповідного статусу мандат на ухвалення рішень і формування політики від імені товариства. Парсонс першим підкреслив «символічний» аспект влади, чітко відокремивши його, як такий, що перебуває в абсолютній залежності від довіри громадян. Шляхом його формування є систематична взаємодія органів влади з інститутами громадянського суспільства в процесі прийняття управлінських рішень.

За словами відомого німецького державного і політичного діяча Д. Штюдемана, поняття цивільне або громадянське суспільство позначає основний принцип демократії: під державою і суспільством мається на увазі співтовариство зрілих громадян, які самі спільно визначають свою долю. У вужчому сенсі громадянське суспільство визначається як демократична форма самоорганізації суспільства, незалежно від держави і поза ринком. Відповідно до пропонованого визначення держава і громадянське суспільство не протистоять одне одному, навпаки, доповнюють систему управління сферою самоорганізації громадян,

відповідно власних інтересів. Головні ознаки, що характеризують громадянське суспільство – це рівень розвинення його інститутів, стан та форми громадянської активності, а також стала система цінностей (від групового егоїзму до переваги громадянських цінностей, що заохочують до суспільно-значущої діяльності). Сучасна демократична держава не може ігнорувати існування цієї потужної соціальної сили, здатної суттєво вплинути на характер та методи державного управління. Відсутність уваги до суспільних інтересів та настроїв, прихованого протестного руху, відсутність відкритого діалогу може привести до прямого конфлікту, вирішення якого може бути радикальних форм.

В новітній історії України мають місце багато прикладів загострення відносин між стихійно створеними або сталими громадськими групами, організаціями, об'єднаннями і державною владою різних рівнів. Форми протесту у більшості випадків відповідали конституційному праву громадян на мірні зібрання, але іноді набували рис порушення громадського порядку. Причиною подібних ситуацій є:

- відсутність сталої традиції соціальної участі та публічної політичної діяльності;
- теоретичні концепти протилежності держави та громадянського суспільства;
- антиетатистська політична культура населення як наслідок тотальної недовіри органам влади;
- брак повноважень органів місцевого самоврядування;
- недостатність існуючих механізмів взаємодії органів влади та інститутів громадянського суспільства, метою яких є досягнення компромісу, публічних домовленостей, узгодження інтересів.

Вважаємо, що сьогодні сама діюча влада в Україні зацікавлена у зміцненні взаємовідносин з інститутами громадянського суспільства з метою передачі певних повноважень (і відповідальності), оскільки це значно «розвантажить» державні органи від зайвих функцій. Але наскільки до цього готово саме громадянське суспільство? Враховуючі величезну різноманітність та спрямованість інститутів ГС (від політичних партій до добровільних пожежних дружин), необхідна певна уніфікація їх взаємодії з державною владою на основі м'яких політичних технологій.

На відмінність від жорстких політичних технологій, що орієнтуються на принцип інституалізованого примусу, м'які технології створюють приховані форми впливів, спираючись на систему соціокультурних, моральних, релігійних, норм та правил, звичаїв та забобонів, міфів та символів з використанням ЗМІ, освітніх практик, різноманітних форм соціального визнання, соціальних мереж тощо. Все це має слугувати формуванню доброзичливого ставлення громади на основі співпраці органів влади з інститутами громадянського суспільства, спілкування з певними спільнотами, експертним середовищем, лідерами суспільної думки, духовними авторитетами.

До м'яких технологій також можливо віднести удосконалення механізмів державного управління в напрямку створення своєрідної громадянської інфраструктури, яка визначена як сукупність політико-правових, організаційних, етичних механізмів, методів і нормативно-правових засобів, що використовуються для формування публічного простору, засобів і центрів комунікації, співпраці, узгодження інтересів, лобювання. Сама інфраструктура включає низку елементів: нормативно-законодавча база, порядок і процедури реєстрації, канали зворотнього зв'язку, дискусійні площадки для обговорення, інформаційні ресурси тощо. У цілому громадянська інфраструктура потребує подальшого розвитку з метою стимулювання громадської активності на основі лояльності та довіри владним структурам і державі взагалі.

Ігор ШЛАПАК

аспірант кафедри регіонального управління, місцевого самоврядування та управління містом НАДУ

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

Нормативно-правове забезпечення державної регіональної політики України є необхідною передумовою розвитку та економічного зростання регіонів. Доводиться констатувати, що реформування економічних відносин в Україні за роки незалежності здійснювалося несистемно, із значними законодавчими прогалинами, внаслідок чого відбулася руйнація територіальних зв'язків, спостерігаються значні диспропорції соціально-економічного розвитку регіонів та їх диференціація за рівнями соціального розвитку і потужністю економічного потенціалу. З огляду на це, ефективне управління розвитком регіонів, що належить до пріоритетних завдань державного управління, потребує належного організаційно-правового забезпечення.

Правові умови регіонального розвитку повинні регламентувати наступні положення.

1. Регіональне управління належить до компетенції регіональних органів управління влади, передбачає надання їм необхідних для цього повноважень і надійних джерел фінансового забезпечення. Для цього необхідно визначити джерела і розміри фінансування місцевих територіальних підрозділів.

2. Діяльність суб'єктів господарювання на території регіону не повинна суперечити основним цілям регіонального управління та має бути спрямована передусім на задоволення потреб регіону.

3. Ефективність регіонального управління визначається зваженим проведенням державної регіональної політики.

У різні періоди становлення державної регіональної політики приймалася велика кількість нормативно-правових актів, зміст яких значною мірою був інтегрований у тексті Закону України «Про засади державної регіональної політики». Зокрема, крім названого Закону України, законодавство з питань державної регіональної політики складається із: Конституції України, законів України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики», «Про стимулювання розвитку регіонів», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про місцеві державні адміністрації», «Про транскордонне співробітництво», «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про державні цільові програми», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», «Про Генеральну схему планування території України» та інших законів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, а також міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України [2].

На сьогодні в нормативно-правову базу стосовно механізму державної регіональної політики, крім викладених вище нормативно-правових актів, також входять: Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року, Положення про Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунальне господарство України, Порядок підготовки, укладення та виконання угоди щодо регіонального розвитку.

Із прийняттям Закону України «Про засади державної регіональної політики» визначено правові, економічні, соціальні, екологічні, гуманітарні та організаційні засади державної регіональної політики, а поняття «державна регіональна політика» набуло законодавчого закріплення.

Важливість Закону України «Про засади державної регіональної політики» полягає в тому, що, по-перше, в ньому визначено та закріплено правову основу формування та реалізації державної регіональної політики як складової частини внутрішньої політики України; по-друге, створено правову та концептуальну базу, що визначатиме алгоритм діяльності держави та інших суб'єктів публічного права.

У 2016 - 2017 р. спостерігається незначне оновлення та розширення нормативно-правової бази щодо регулювання розвитку регіонів. Так, у 2016 р. було внесено зміни до Бюджетного кодексу України стосовно формування бюджетів об'єднаних територіальних громад, 8 лютого 2017 р. Кабінетом Міністрів України було ухвалено Стратегію реформування системи управління державними фінансами на 2017 – 2021 рр., а 24 травня 2017 р. – План заходів з реалізації цієї стратегії [3], – законодавчі акти, які мають дуже велике значення для розвитку регіонів. Зокрема, Стратегією визначено нову чітку систему документів розвитку країни та регіонів, у яких встановлено необхідність взаємного узгодження стратегій розвитку регіонів та середньострокових бюджетних декларацій. У такий спосіб має забезпечуватися наявність достатньої кількості